Suzanne Vermeer

Het kerstdiner

A.W. Bruna Uitgevers

Proloog

Mijn hart klopt luid in mijn borst. Terwijl mijn ogen de woonkamer van het vakantiehuis rondflitsen, probeer ik mijn kansen in te schatten.

Ik hap naar adem als ik de ravage op de feestelijk gedekte eettafel zie. Mijn blik glijdt behoedzaam over het kreukvrije damasten, ooit zo witte tafelkleed. Langs de zilveren kandelaars met brandende kaarsen en de glanzend opgepoetste wijnglazen op hoge steel. Langs het zilveren bestek, genoeg voor meerdere gangen, en de diepe borden waarin de tomatensoep is opgeschept. De soep heeft rode spetters op het witte kleed achtergelaten.

En daar verderop... Ik durf amper te kijken naar de man die daar voorovergebogen en bewusteloos met zijn gezicht naar beneden op de eettafel ligt.

Een vlaag van misselijkheid overvalt me als de geur van een versbereide maaltijd me vanuit de open keuken tegemoetkomt. De gigantische knapperige kalkoen ligt al een tijd in de oven, die zal bijna klaar zijn om geserveerd te worden. Precies op dat moment klinkt het belletje en mijn blik schiet naar het ovenlampje, dat uitgaat.

Mijn ogen gaan weer naar de man aan tafel, maar nu valt me nog iets op. Onmiddellijk ben ik vervuld van afschuw. Op zijn achterhoofd zit een grote gapende wond waar lang-

zaam bloed uit sijpelt. Ik moet rustig blijven. Helder blijven nadenken, maar er komt een nieuwe golf van misselijkheid opzetten. Is hij dood?

Het is amper te bevatten hoe ik in deze situatie terecht ben gekomen. Het lijkt een eeuwigheid geleden dat ik hier, bij Jobs vakantiewoning op de Veluwe, mijn roze rolkoffer voor de deur neerzette. Had ik kunnen weten dat dit sprookjesachtige vakantiehuisje tussen de besneeuwde bomen me zoveel ongeluk zou brengen?

Ik moet hier weg. Maar hoe? Alles is hermetisch afgesloten. Haastig probeer ik iets te bedenken, terwijl mijn ogen opnieuw de ruimte doorzoeken.

Ineens zie ik haar staan. De danseres van brons. Ze staat op grijpbare afstand op haar sokkel. Ik weet dat ze niet vastgeklonken is aan de zuil. Zowel Job als Annet heeft gewaarschuwd om voorzichtig te zijn en niet tegen haar aan te stoten.

Ik aarzel geen moment en grijp de danseres. Mijn hand past precies om haar middel. In een flits ben ik terug in de gymles van school waar ons werd geleerd hoe je ver kunt gooien. Ik zet met mijn linkervoet een forse stap vooruit. Vervolgens zwaai ik met mijn rechterhand het beeld naast mijn oor en gooi het in een grote beweging naar voren.

Een oorverdovende klap overstemt de violen in de kerstmuziek die uit de boxen schalt. Ik ben even verbaasd door de heldere explosie van glas die erop volgt. Het glas is op de vloer van de woonkamer en op de tegels van het terras uiteengespat.

Van buiten trekt een koude vlaag de kamer in. Het lijkt alsof de wind me roept. Zonder om te kijken ren ik op de schuifpui af. Zeker de helft van het raam in de pui is kapot. Met kracht trap ik tegen de onderkant van het gat dat de

danseres geslagen heeft en waaruit punten glas scherp naar boven steken.

Nog één keer werp ik een blik achterom naar de bewusteloze man aan de eettafel. Dan hoor ik een schreeuw die door merg en been gaat en ik bedenk me geen moment. Ik kruip door de opening in het glas van de schuifpui. Razendsnel ren ik de kou in, het besneeuwde pad op en de duisternis tegemoet.

DEEL 1

22 december

1

Melissa

De ijzige wind speelt met mijn haren. Al ruim een kwartier sta ik met trappelende voeten op de parkeerplaats voor mijn appartement in Rotterdam. Ik wikkel mijn sjaal nog strakker om mijn hals en volg mijn adem die in grappige, witte wolkjes in de grijze lucht verdwijnt.

Naast me staat mijn nieuwe koffer op wielen. Toen ik een paar dagen geleden mijn reistas uit de berging haalde voor de korte vakantie, leek me die veel te klein voor alles wat ik mee wilde nemen. Maar toen vond ik op mijn telefoon via Marktplaats dit prachtexemplaar, de roze kleur spatte van het scherm. Voor vijftien euro kon ik hem ophalen. Het was een joekel van een ding. Maar de sluitingen waren prima in orde en het materiaal was hard en stevig.

En nu laat ik me tevreden op mijn ingepakte koffer zakken. Ik blaas in mijn handen tot ze tintelen en moet om mezelf grinniken. Als iemand mij afgelopen zomer had gezegd dat ik een vriend zou krijgen en dat ik dit jaar nog de kerst zou doorbrengen met zijn familie, had ik heel hard gelachen. Het is echt bizar welke wending mijn leven heeft genomen.

Het begon met de uitnodiging van een nieuwe docent van de middelbare school waar ik deels op de administratie en

deels in de bibliotheek werk. Ik was verbaasd toen Wieteke me een envelop in mijn hand drukte en ronduit verbouwereerd toen ik op de kaart las dat ik als avondgast op haar bruiloft mocht komen. Ik kende haar nauwelijks en sprak haar alleen als ik toevallig naast haar zat tijdens de lunch.

Koortsachtig zocht ik naar een gepaste smoes, maar toen ik Wietekes verwachtingsvolle blik zag, kon ik het niet opbrengen haar nee te verkopen en voelde ik me genoodzaakt om te gaan.

Ik weet nog goed hoe ongemakkelijk ik me voelde toen ik die avond de feestzaal binnenkwam en nergens een andere collega kon bekennen. Gelukkig kwam er een ober met een vol dienblad op me af. Ik pakte een glas rode wijn en nam een grote slok om mezelf moed in te drinken, maar spuugde die bijna meteen weer uit.

Achter me klonk een luide lach. Een stukje verderop stond een lange man met een enorme bos blonde krullen en een vrolijk gezicht. Hij kwam op me af.

'Aan de uitdrukking op je gezicht te zien smaakt de wijn een beetje zuur. Heb ik gelijk?' zei hij en hij tikte met zijn glas tegen het mijne.

Ik lachte hardop, boog me naar hem toe en fluisterde: 'Het is echt niet te drinken.'

Hij nipte aan zijn wijn en grimaste. 'Ik ben het helemaal met je eens.' Hij pakte het glas uit mijn hand en zette het naast dat van hem op een statafel.

'Dan zit er maar één ding op,' zei hij en hij pakte mijn hand. 'Dansen!'

Hij trok me mee en voor ik het wist zwierde ik samen met Job over de dansvloer alsof ik dat heel mijn leven al had gedaan.

Ik ga weer staan en drentel heen en weer. Rillend van de kou sla ik mijn armen om mezelf heen. Nog even en ik ben helemaal bevroren.

Net als ik mijn telefoon wil pakken om Job te bellen om te vragen waar hij blijft, klinkt er luid getoeter. Een vuurrode Fiat 500 komt met hoge snelheid mijn kant op en remt precies voor me. Het portier zwaait open en het eerste wat ik zie zijn de blonde krullen van Job. Wanneer hij uitstapt, torent hij zo hoog boven het autootje uit dat ik hard moet lachen.

'Hoe vind je haar? Is het geen snoepje?'

'Ik dacht dat je naar een Polo ging kijken?'

Hij aait met zijn hand over het dak. 'Deze stond ernaast en ik was op slag verliefd. Ze is oud en kraakt en piept een beetje, maar dat is wel charmant, toch?'

Job komt op me af en tilt me op. Ik schater en hij geeft me een kus als hij me weer op de grond heeft gezet.

'Kom,' zegt hij. 'De kachel in de auto doet het gelukkig.'

Hij opent de achterklep en heeft dan pas mijn koffer in de gaten. Zijn ogen worden groot en zijn mond valt open.

'Wat heb je in vredesnaam allemaal mee? We gaan maar een paar dagen.'

'Ik was ook op slag verliefd. Jij op je nieuwe auto, en ik op deze koffer. Leuk, hè? Ze passen qua kleur wel bij elkaar.'

We schieten in de lach. Toch heb ik het gevoel dat ik Job een verklaring schuldig ben.

'Jij weet natuurlijk precies wat je te wachten staat, want het is jouw familie,' leg ik uit. 'Maar ik moet op elke situatie voorbereid zijn.'

Zijn gezicht betrekt en hij trekt een wenkbrauw op. 'Op wat voor situaties?'

Mijn lach verdwijnt ook. Waarom reageert hij ineens zo serieus?

'Nou, gewoon. Ik weet niet wat we allemaal gaan doen.

Chic dineren of juist niet... Gaan we vooral wandelen of ook relaxen...' Ik klop met mijn hand op de koffer. 'Ik ben dus op alles voorbereid. Het grootste deel van mijn garderobe heb ik bij me.'

'O, op die manier!' Jobs vrolijke lach breekt weer door. 'Nou, we proppen hem gewoon op de achterbank.'

Met veel moeite lukt het om mijn koffer in de auto te krijgen en tevreden geeft Job me een high five.

'We kunnen gaan,' roept hij. Job wurmt zijn lange lijf achter het stuur en ik stap in. Nog voor ik mijn gordel heb vastgeklikt sjeest hij ervandoor.

We zijn ruim een uur onderweg en de saaie bedrijfspanden langs de rijbaan zijn verdwenen en hebben plaatsgemaakt voor uitgestrekte weilanden. In de verte zie ik een groep grauwe ganzen overvliegen en dan doemen aan weerszijden van de A1 plotseling donkergroene naaldbossen op. Het is zachtjes begonnen te sneeuwen, maar het blijft nog niet echt liggen.

'Een snelweg door het groen. En dat in het midden van Nederland.'

Job lacht en zegt: 'Je klinkt verbaasd. Ben je nog nooit op de Veluwe geweest?'

Ik weet even niet hoe ik daarop moet reageren en staar naar het bos dat langs ons heen flitst.

'Je moet lang over mijn vraag nadenken,' zegt Job.

'Ik ken Nederland eigenlijk niet zo goed. Alleen de grote steden in de randstad en de kust natuurlijk. Daar ga ik het liefst heen op een vrije dag.'

'Gek is dat, hè? We reizen wat af, maar ons eigen land kennen we nauwelijks. Het is dat mijn ouders hier een huisje hebben, anders had ik het verschil tussen de Betuwe en de Veluwe echt niet geweten.'

Ik doe mijn mond open om te zeggen dat ik eigenlijk nooit buiten Nederland ben geweest, maar bedenk me net op tijd. Job zal doorvragen waarom ik nooit heb gereisd. De meeste mensen van halverwege de twintig hebben heel wat van de wereld of in elk geval van Europa gezien. Nu ik zijn ouders, zus en nichtje ga ontmoeten wil ik het vrolijk houden. Tot nu toe heb ik Job niet veel over mijn jeugd verteld. Ik geniet enorm van onze luchtige relatie en weet zeker dat mijn verhaal een domper zet op het plezier dat we samen hebben.

Hoe leg ik uit dat mijn moeder, toen ik nog heel klein was, haar gezin verliet en nooit meer iets van zich heeft laten horen? Hoe vertel ik dat ik er alles aan gedaan heb om een band met mijn vader op te bouwen, maar dat het me niet gelukt is om intensief contact te houden toen ik op kamers ging? Het laatste wat ik wil is sneu of eenzaam lijken. Toen ik financieel eindelijk op eigen benen kon staan en mijn eigen flatje kreeg, besloot ik niet meer terug te kijken. Ooit zal ik Job moeten uitleggen waarom we kerst niet bij mijn familie gaan vieren. Maar ik stel dat moment zolang het gaat liever nog even uit.

En nu, terwijl we de afslag nemen en een N-weg door het bos op draaien, kijk ik uit naar een nieuw soort kerst. Eentje vol warmte en familie. Ook al ken ik die familie nog niet.

Het vakantiepark ligt verscholen in de bossen. Er ligt maar een dun laagje sneeuw op de grond, de dichte naaldbomen zullen die grotendeels met hun takken hebben opgevangen.

'Er is maar ruimte voor één auto bij het huisje,' zegt Job, terwijl hij de auto stilzet op de parkeerplaats. 'Mijn moeder kennende heeft ze de auto volgeladen met boodschappen, dus ze zal vlakbij willen parkeren. We moeten een eindje lopen.'

We stappen uit en hij trekt aan het handvat van mijn roze koffer.

'Misschien komt hij los als jij vanaf de andere kant van de auto duwt.'

Ik loop om en geef zo'n harde zet dat Job met koffer en al op de grond tuimelt. Ik schiet in de lach en help hem overeind.

Als hij weer op zijn benen staat, pakt hij zijn eigen tas en sluit de auto af.

Op de verharde weg was het nog te doen, maar nu we over het zandpad verder moeten lukt het me amper om de koffer te rollen. Het gewicht en de ongelijke ondergrond maken het me niet gemakkelijk.

Na tien minuten blijft Job staan. Hij wijst. 'Kijk, daar is het.'

Achter de bomen en struiken doemt een wit huisje met een puntdak met rode pannen op. Ik voel hoe mijn mondhoeken omhoogkrullen en leg mijn hoofd tegen zijn schouder.

'Wat een romantische plek.'

Job werpt een blik op zijn telefoon. 'We hebben het rijk nu nog even alleen. Mijn ouders zijn er nog niet en mijn zus appt net dat zij en mijn nichtje iets later zijn.'

'Kunnen we er wel in?'

Job tovert een sleutel uit zijn jaszak en stapt met grote passen naar de voordeur. Snel volg ik hem, mijn rolkoffer moeizaam achter me aan trekkend.

'Nummer zeventien,' lees ik van het bordje als ik mijn koffer heb neergezet.

Job lacht. 'Inderdaad. Een collega zei laatst dat het voor liefde en hoop staat. Haar dochter werd zeventien. Mooi toch? De betekenis van getallen.'

'Ik wist niet dat jij zo zweverig bent?' Ik grinnik.

'Heb jij dan niets met spiritualiteit?' vraagt Job verbaasd.

'Nee,' zeg ik resoluut. 'Zeventien is gewoon een priemgetal. Je kunt het door 1 delen en door het getal zelf. Meer zoek ik er niet achter.'

Toch moet ik onwillekeurig denken aan een meisje van mijn middelbare school dat half-Italiaans was. Ze was er heilig van overtuigd dat het getal zeventien een ongeluksgetal is. Zeker als het is geschreven in Romeinse cijfers, als XVII. Toen we op ons zeventiende eindexamen deden vertelde ze me dat als je die cijfers door elkaar husselt, er VIXI staat, wat in het Latijn 'Ik heb geleefd' of 'Ik ben dood' betekent. Toch zijn we allebei in één keer geslaagd en hadden we voordat we achttien werden ons diploma in handen. Ik had haar verhaal dan ook altijd behoorlijk vergezocht gevonden.

Job haalt zijn schouders op en opent de deur. In de gang blijft hij staan. Met een frons op zijn voorhoofd tuurt hij op zijn telefoon.

'Wat is er? Moet je bellen?'

Hij schudt zijn hoofd. 'Nee, mijn moeder heeft aanwijzingen geappt.'

Ik buig me naar hem toe. Het bericht op zijn telefoon is zo lang dat het niet in zijn geheel op zijn scherm past.

'Orders. Het huisje heeft lang leeggestaan en mijn moeder vindt het belangrijk dat ik al deze taken goed uitvoer. Ik moet dit even doen, hoor.'

Hij opent de meterkast en draait aan wat knoppen.

'Zo, de water- en gaskraan staan open.' Hij tuurt weer op zijn scherm. 'Nu de thermostaat omhoog. Dat mag ook wel. Het is hier stervenskoud.'

Hij loopt door de gang en opent een deur. Ik kom vlak achter hem aan en staar de woonkamer in. Mijn adem stokt als er om de hoek een zwarte gedaante opduikt. Daar staat iemand! Ik geef een gil en grijp Jobs arm.

‘Wie is dat?’ Ik wijs naar de donkere schaduw.

‘Wat bedoel je?’

‘Daar! Er is iemand.’

De lach van Job buldert door de ruimte. Hij klikt een schemerlamp aan.

‘Dit is typisch mijn moeder. Haar favoriete beeld moet stofvrij blijven.’

Hij laat me los en pakt de punt van een donker laken, dat hij wegtrekt. Vanonder het laken komt een bronzen beeld op een hoge sokkel tevoorschijn.

‘Wat prachtig.’ Mijn vingers glijden over de plooien van de lange rok van een danseres. ‘Ik snap dat je moeder dit heel mooi vindt. Moet je kijken hoe verfijnd haar gezichtje en haar handen zijn gemaakt.’

Job aait over mijn wang. ‘Voorzichtig, hoor. Het beeld staat los. Mijn moeder vindt het vast leuk dat je het zo mooi vindt. Ik weet zeker dat je met haar kunt opschieten.’ Hij loopt naar de open keuken. ‘Nu eerst de verwarming en de koelkast aanzetten en de rest van het lijstje afwerken en dan zal ik je laten zien waar we slapen. Mijn zus zal wel balen dat wij de kamer met het tweepersoonsbed nemen, maar dan heeft ze pech.’

Niet veel later heeft Job het hele huisje laten zien. Het heeft drie slaapkamers en twee badkamers. De ruime woonkamer is gezellig ingericht. Op de hoekbank liggen gekleurde kussens en een zachte plaid. Aan weerszijden van de open haard staan twee donkergroene fauteuils en in de hoek van de L-vormige ruimte bevindt zich een lange eettafel met zes stoelen. Vanaf daar ben je in twee stappen in de open keuken, die voorzien is van allerlei apparatuur.

Aan vrijwel elke kant van de woning zitten grote ramen, die aan alle kanten vrij uitkijken op het bos. Het huisje staat echt midden in de natuur.

‘Zo heerlijk om hier te zijn.’

‘Met een beetje geluk zien we tijdens het wandelen een vos. Ik heb er vaak genoeg een gezien in de schemering. In de winter is de kans zelfs het grootst, omdat het dan paartijd is. Maar laat ik eerst de haard aanmaken. Mijn moeder vindt het fijn als de kachel brandt als ze aankomt.’

Op de punt van de bank kijk ik toe hoe hij houtblokken stapelt. Rondom legt hij kleine takjes. Dan steekt hij de kachel aan. Zijn krullen glanzen in het gele licht van het vuur.

‘Wat doe je dat goed.’

Job glimlacht en ploft naast me neer. Samen staren we naar de vlammen achter het glas van de houtkachel. Dan draait hij zich naar me toe en duwt hij me zachtjes achterover in de kussens. Zijn mond komt langzaam dichterbij. Ik voel zijn lippen en handen en sla mijn armen om zijn nek. Dan druk ik hem nog dichter tegen me aan.

Ineens klinkt er een luid gekuch en Job schiet als door een wesp gestoken omhoog.